

KÜRESEL ISINMAYA KENTSEL YAKLAŞIM

Küresel ısınmayı kentsel ölçekte de ele alınması zorunlu bir sorun olarak tanımlayan Şehir Plancıları Odası, Londra başta olmak üzere Barcelona, Freiburg, Heidelberg, Linz, Montpellier, Sarbrücken, Civano gibi dünyanın bir çok kentinde etkin şekilde uygulanan önlemlere dikkat çekti. Bu çerçevede imar mevzuatının da ivedilikle yenilenmesi gerektiğinin altını çizen Şehir Plancıları Odası, "kamuoyunda tartışılıp büyük ölçüde uzlaşma sağlanmasına karşın rafa kaldırılan İmar ve Şehircilik Yasa Tasarısı'nın 'sağlıklı kent planlama yaklaşımını' da içerecek biçimde yasalaştırılmasını" çözüm olarak ortaya koydu.

Tüm kentsel alanların ve imar planlarının, kirlenme ve seragazi üretimleri açısından denetlenip, kirlenmeye neden olan unsurların planlama aşamasında önlenmesini isteyen Şehir Plancıları Odası, alınması gereken önlemleri şöyle sıraladı:

"Ekolojik Planlama: Kentlerimizimizin, ekolojik, çevresel değer ve varlıkların zarar görmesini engelleyip, sürdürülebilirliğini sağlayacak bir planlama seçimi

ve yaklaşımı ile planlanması gereklidir. Güneşe, doğal enerjilere ve yerel ekolojik sistemlere uygun kent planları yapılmalı ve mevcut planlar dönüştürülmeli, bir merkez tarafından denetlenmelidir. Enerji gereksinimini başladığı noktada azaltabilmek amacıyla, yerleşimlerin özgün doğal, topoğrafik, coğrafik koşulları özümseyen bir anlayışla analiz edilmesi, yerleşimlerde güney cephelerin seçiminin sağlanması, tükettiği enerjiyi doğal kaynakları ve atıkları ile üretebilen mahalle ve kentler tasarlanmalı, yapı cephelerinin iklimlendirme (ısıtma-soğutma) gereksinimleri göz önüne alınacak biçimde tasarlanması özendirilmelidir.

Temiz ve Doğal Enerji Sistemleri: Tüm kentlerimizde, temiz ve doğal enerjilerin kullanılması özendirilmeli, alternatif doğal enerjilerin araştırılıp, kullanılması yönünde yenilikçi bir ülke politikası benimsenmelidir. Bu amaçla, kredi öncelikleri, bağışlar ve teşvikler verilmelidir. Bu alanda yapılacak teşviklerle ilgili bir yasal düzenleme yapılmalıdır.

Kısa vadede ise, 'kentlerde enerji tasarrufu planları' yapılarak uygulanmalı, sera gazı emisyonları azaltılmalıdır.

Ekolojik, Güneş Mimarisi ve Güneş Enerjili Toplu Konutlar: Metrekareye düşen güneş enerjisi miktarının Avrupa ortalamasının ortalama 2 katı olduğu güneş ülkesi Türkiye'de, 'güneş enerjili eko-mimari uygulamaları' başlatılmalıdır. Konutlarda doğal enerji üreten sistemlere geçilmelidir. Yapıların çatılarında güneş pili uygulamaları başlatılmalıdır. Yeni yapılan binalarda, güneş ısı sistemleri zorunlu hale getirilmeli, bu sistemlerin eski yapılarda uygulanabilmesi özendirilmelidir. Toplu konutların ve yapı adalarının, güneş enerjili ve ekolojik olarak tasarlanması ve uygulanmasını zorunlu kılan bir yasal düzenleme yapılmalı, belediyelerin, kooperatiflerin ve TOKİ'nin bu yasal düzenlemeye uygun yatırım yapması sağlanmalıdır.

Doğal Alanların Korunması ve Zenginleştirilmesi: Bitki örtüsü, su havzaları, nehirler ve göller havzaları ile birlikte mutlak koruma altına alınmalı, orman alanları geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalı, tüm kentlerde yeşil kuşaklar ve koridorlar oluşturulmalı, bu alanlar seragazi etkiyi azaltıcı, emisyon emici bitkilerle zenginleştirilmeli, bozulan ekolojik alanlar restore edilmeli, kentleri içinden geçen akarsular, çevreleri ile birlikte korunmalıdır.

Güneş Sistemleri: Kentlerde ve kırsal alanlarda, ısıtma, soğutma, güneş elektrik, sıcak su, güneş mimarisi vb güneş enerjisi sistemleri kullanımı yaygınlaştırılmalı, rüzgar vb. alternatif enerjilerin kullanımı yöresinin özgünlükleri uyarınca en etkin biçimde değerlendirilmelidir.

Kentsel Kamu Alanları: Kamusal

kullanıma açık ve kamu idareleri tarafından düzenlenip, işletilen tüm açık alanlar, parklar, cadde ve sokaklar, güneş enerjisi ile aydınlatılmalı, kentlerde kamu binalarında ve öncelikle okullarda ivedilikle güneş sistemlerine geçilmesine ilişkin arayışlara hız verilmelidir.

Doğal Enerji Santralleri: Kentler ve çevresindeki doğal enerji kaynaklarının doğayla bütünleşen bir biçimde kullanılması sağlanmalıdır. Bu amaçla yerleşimin büyüklüğü ve ölçeği uyarınca yeri geldiğinde su değirmenleri, küçük ölçekli barajlar, rüzgar tribünleri-santralleri, kaynak potansiyeli dikkate alındığında Avrupa'da 1 numara olabileceğimiz biyoenerji santralleri, kentsel atık ve çöpleri enerjiye çevirecek merkezler kurulmalı, tüm alternatif doğal enerji olarak ve potansiyelleri etkin şekilde değerlendirilmelidir.

Su Tasarruf Önlemleri: Kentsel yaşamda, aşırı su tüketiminin azaltılmasına yönelik bilgilendirmeler yapılmalı, gereğinde düzenlemeler getirilmelidir. Bu amaçla, çim ve bahçe sulamasının kontrolünden, suyu daha etkin kullanacak endüstriyel tasarımlara kadar bir dizi arayış ve düzenlemeye hız verilmeli, altyapı yenilenmesi ve yeni teknolojiler devreye sokulmalıdır.

Kentlerde Temiz Ulaşım Sistemleri: Tüm kentlerde petrole ve fosil yakıtlara dayalı, bireysel ulaşım ve araç odaklı, araç talebine göre biçimlenen ulaşım seçiminden vazgeçilmeli, bireysel otomobil kullanımını özendiren gereksiz kavşak yatırımlarına son verilmeli, toplu taşıma özendirip, güçlendiren, yaya ve bisiklet ağırlıklı sistemlere gerekli değeri vererek etkin şekilde kullanan, insan odaklı ve talebi yöneten bir ulaşım seçimi yapılmalıdır.

Temiz Enerjili Ekolojik Planlama Merkezi Kurulması: Yukarıda belirtilen planlama, tasarım ve uygulamaların yapılması, teşviklerin sağlanması ve projelerin hayata geçirilmesi, ilgili birimler arası koordinasyonun sağlanması için bir "Temiz Enerji Merkezi" ivedilikle kurulmalıdır. ■

Çevre Mühendisleri Odası küresel iklim değişikliği sorununu ve Kyoto Protokolü'nü değerlendirdi...

"HAVA ALINIR SATILIR BİR META HALİNE GETİRİLİYOR"

Çevre Mühendisleri Odası, "havayı alınır-satılır ticari bir meta" haline dönüştüren Kyoto Protokolü'nü eleştirirken, küresel ısınmaya dayalı küresel iklim değişikliğinin tek başına ele alınamayacağını ve bu protokole umut bağlanmasını "ham bir hayal" olarak nitelendirdi.

Çevre Mühendisleri Odası tarafından yapılan çalışmada, "Kyoto Protokolü"nü küresel iklim değişikliğine çözüm getiremeyeceği görüşü savunularak, "çevre sorunlarının parçacı ve mekanist yaklaşımlarla ele alınmamasını ve Dünya'nın yaşadığı ekolojik krizin çözümünde bütünlük yaklaşımının temel alınmasını" talep edildi.

Küresel ısınma konusunda AKP Hükümeti tarafından ortaya konulan yaklaşımı "sığ ve çevresel sorunlara çözüm getirmekten uzak" olarak nitelendiren Çevre Mühendisleri

Odası çalışmasında, şu konulara dikkat çekildi:

"Hükümet, 'küresel ısınma' olgusunu tartışırken, nükleer santral ihalesinden vazgeçilmesi gerektiğini, Cargill'e tahsis edilen tarım alanlarının bu tür sorunlara yol açtığını ve yaptıkları yanlışları dönelerlerini, yargı kararına rağmen çalıştırılan termik santrallerin küresel ısınmayı tetiklediğini veya hızlı sanayileşme ve çarpık kentleşmenin doğal kaynakları tükettiğini ve tüm bunların sorumlusunun da kendilerinin ve yıllardır iktidar olan kendi benzeri siyasi oluşumların olduğunu belirtmemiştir."

Çalışmada, iklim değişikliği sorununun, gündelik olağandışı hava olaylarıyla değerlendirilemeyeceği, 80-100 yıllık bir dönemin gözlemi olarak ele alınması gerektiği vurgulandı. Kuraklığın ciddi bir

